

Skabelon:

Oversigt over centrale bidrag til videngrundlaget for fag/fagområde historie

Faglige udvælgelseskriterier (5-10 linjer)

Relevant litteratur og undersøgelser ud fra en analyse af styredokumenter for undervisningsfaget historie.

Litteraturlisten henvender sig primært til lærerstuderende med undervisningsfaget historie. Den indeholder historiedidaktisk litteratur, der er anvendelig i studiet af fagets tre moduler – såvel i det fælles arbejde på holdene som i forbindelse med de studerendes udarbejdelse af studieprodukter og selvstændige studier. De faglige områder valgt ud fra typiske felter inden for studiet og professionen – og er således ikke disponeret efter undervisningsfagets kompetenceområder. Det betyder også, at de samme titler kan være angivet under flere faglige områder.

Efter den historiedidaktiske og metodiske litteratur er medtaget en blok med historiefaglig litteratur. De skal ses som eksempler og er langt fra er dækkende for mulige emner og temaer med problemstillinger, der arbejdes med i undervisningsfaget.

Fagligt område	3-5 faglige nøgleord	Tekster (litteratur – links m.m.)
Fortælling - herunder billeder og film og andre udtryksformer	Narrativitet, identitet, fællesskab, konstruktion og analyse	<ul style="list-style-type: none">• Binderup, T. (2007). <i>Historiebevidsthed i det moderne</i>. Aarhus: KVaN.• Brinckmann, H. (1988). En god historie. Fortællingens fascination og farer. <i>Historie og Samtid</i> nr. 3.• Bøe, J. B. (1999): <i>Barnet og fortellingen</i>. Norge: HøyskoleForlaget• Chammon, J. & Jensen, M. (2006). Billedsamtaler og billedanalyse i historieundervisningen. I: Brinckmann, H. & Jensen, M (red.) Tørring: Narratio.• Gormsen, D. (2012). Internetbaserede læremidler i historieundervisningen. Når historien skal fortælles. <i>Historie & samfundsfag</i> nr. 1.• Hemmersam, K.J. & Nielsen, C. (2009). Historiefortælling på film og i tv. I: Wiben, P. (red.). <i>Historiedidaktik</i>. Columbus• Jensen, B. E. (2003). <i>Historie – livsverden og fag</i>. Gylling. Gyldendal• Kvande, L. & Naastad, N. E. (2013). Historie som fortælling. I: <i>Hva skal vi med historie? - historiedidaktikk i teori og praksis</i>. Oslo: Universitetsforlaget, s. 162-180.• Lund, E. (2016). <i>Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere</i>. Oslo. 5. udgave. Universitetsforlaget• Pietras J og Poulsen, J. Aa. (2016). <i>Historiedidaktik - mellem teori til praksis</i>. Viborg: Hans Reitzels forlag• Poulsen, J. Aa. (2000). Fortællingen – historieundervisningens problembar eller columbusæg? I: Brinckmann, H. & Rasmussen L. <i>Historieskabte såvel som historieskabende</i>. Dafolo• Skyggebjerg, A.K. (2008). <i>Den historiske roman for børn. Teori, udvikling og analyse</i>. Dansk lærerforeningens forlag.

		<ul style="list-style-type: none"> • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Læremiddel analyse	Fremstilling, analyse og vurdering og brug af læremidler, multimedialitet	<ul style="list-style-type: none"> • Ammert, N. (2011). <i>Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik</i>. Lund: Studentlitteratur • Hansen, J. J. (2010). Læremiddellandskabet. Fra læremiddel til undervisning. Akademisk Forlag. • Larsen, B. & Hammershøj S. (red.) (2012). <i>Læsning og skrivning i alle fag</i>. Dafolo. • Poulsen, J. Aa. (2013). <i>Historie</i>. Pozkal: Klim • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Organisering af undervisning	Planlægning, gennemførelse, evaluering, undervisningsformer, differentiering	<ul style="list-style-type: none"> • Christiansen, R. & Knudsen H. E. (2015). <i>Fagdidaktik i historie</i>. Balto: Frydenlund. • Hansen, C. N. & Gormsen D. (2011). Cooperative Learning i historieundervisningen. <i>Historie og Samfundsfag nr. 1, 2011</i>, s. 10 – 14. • Falkenberg, C. (2000). <i>Storylinebogen</i>. Kroghs Forlag. • Lund, E. (2016). <i>Historiedidaktik. En håndbog for studenter og lærere</i>. Oslo. 5. udgave. Universitetsforlaget • Pietras, J. og Poulsen, J. Aa (2016). <i>Historiedidaktik - mellem teori til praksis</i>. Viborg: Hans Reitzels forlag • Pietras, J (2018) En undersøgende og problemorienteret historieundervisning. HistorieLab • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Historiefagets udvikling og aktuelle status	Skolefagets historie, styredokumenter og læreplansanalyse	<ul style="list-style-type: none"> • Ahle, Allan og Vollmond Christian (red) (2018) <i>Historiedidaktik. Columbus</i> • Christiansen, R. & Knudsen H. E. (2015): <i>Fagdidaktik i historie</i>. Balto: Frydenlund. • Larsen, Sten (2012): Historiefaget i mere end 100 år. I Binderup, T. & Troelsen, B. (red.). <i>Historiepædagogik</i>. Kvan, s. 16-38 • Nielsen, Vagn Oluf (2010). <i>Samfund, Skole og Historieundervisning 1770erne – 1970erne</i>. Værløse. Billesø og Baltzer • Pietras, J. & Poulsen, J. Aa (2016). <i>Historiedidaktik - mellem teori til praksis</i>. Viborg: Hans Reitzels forlag • Pietras, J (2018) En undersøgende og problemorienteret historieundervisning. HistorieLab • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Det lokale, regionale, nationale og globale	Sammenhænge og perspektiver på historie	<ul style="list-style-type: none"> • Andersen, Knud Holch & Jansen, Chr. R. (red.) (2014). <i>Lokalhistorie. Fortid, nutid og fremtid</i>. Gylling. Skipperhoved • Brinckmann, H. (1990). <i>Lokalhistorie, formidling og identitetsdannelse</i>. Åløkke. • Conrad, S. (2015). <i>Globalhistoria. En introduktion</i>. Sverige: Studentlitteratur • Dixon, Lynne and Hales Alison (2014) <i>Bringing History Alive through Local People and Places</i>. Routledge • Ejbye-Ernst, Niels et al. (2017) <i>Udeskoledidaktik for lærere og</i>

		<p>pædagoger. Hans Reitzels forlag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poulsen, J. (2018) Nærområdet i historieundervisningen – hvorfor og hvordan? HistorieLab • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Historie uden for skolen	Museer, arkiver, oplevelsescentre, historiske værksteder, byrum og kulturlandskaber	<ul style="list-style-type: none"> • Ejbye-Ernst, Niels et al. (2017) Udeskoledidaktik for lærere og pædagoger. Hans Reitzels forlag • Larsen, Jens Kjær (1991): <i>Oplevelse, formidling og erkendelse – om museer og historiske værksteder i undervisningen</i>. Åløkke • Poulsen, J. (2018) Nærområdet i historieundervisningen – hvorfor og hvordan? HistorieLab • Thorhauge, S. & Larsen, A. H (2008). <i>Museumsgrundbogen. Kunsten at læse et museum</i>. Systime. • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Historiske teorier og metoder	Kildearbejde, historiesyn, videnskabsteori	<ul style="list-style-type: none"> • Ankersborg, Vibeke (2012). Kildekritik som konstituerende for den faglige identitet. I Binderup, T. & Troelsen, B. (red.). <i>Historiepædagogik</i>. Kvan, s. 56-75 • Færk, W. & Petersen J. H. (2013). <i>Historie i brug – fra historieskabt til historieskabende</i>. Balto: Frydenlund • Kjeldstadli, K. (2001). <i>Fortiden er ikke hvad den har været – en indføring i historiefaget</i>. Gylling: Roskilde Universitetsforlag. • Kjørup, S. (1996) <i>Menneskevidenskaberne. Problemer og traditioner i humanioras videnskabsteori</i>. Gylling: Roskilde Universitetsforlag. S. 13 – 61 • Olden-Jørgensen, Sebastian (2001). <i>Til kilderne. Introduktion til historisk kildekritik</i>. Gads forlag. s. 5 – 104 • Peters, Rikke Alberg (2017) Konspirationsteorier i historieundervisningen, sådan! HistorieLab • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Historiske scenarier	Rolle-, computerspil, simulering, kontrafaktisk, reenactment	<ul style="list-style-type: none"> • Lolck, M. (1998). Drama i historieundervisningen – en vej til større fordybelse og indlevelse. I: Brinckmann, H. & Rasmussen L. (red.). <i>At skabe historie – ideer til historieundervisningen</i>. Dafolo, s. 51 – 62 • Lund, E. (2016). Fortelling, simulering og rollespil. I: Lund, E. <i>Historiedidaktik. En håndbog for studenter og lærere</i>. 5. udgave. Universitetsforlaget, s. 125-138 • Poulsen, J. Aa. (2015): Hvad pokker er historiske scenarier? <i>Vejle: HistorieLab - Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling</i>. Lokaliseret d. 23. marts 2016 på http://historielab.dk/hvad-pokker-er-historiske-scenarier/ • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
Historiekultur, historiebrug og historiebevi	Historiebrug og erindring i samspil mellem fortidsfortolkning,	<ul style="list-style-type: none"> • Binderup, T. (2008). <i>Brug af historie og fortid. Intentionel historisk refleksivitet</i>. Meloni • Butters, N. B. & Bøndergaard, J. T. (2010). <i>At gøre kultur i skolen. Interkulturel praksis i historieundervisningen</i>. Liviaonia Press: Akademisk Forlag

dsthed	nutidsforståelse og fremtidsforventning	<ul style="list-style-type: none"> • Bøe, J. B. (2002). <i>Bildene av fortiden. Historiedidaktikk og historiebevissthet</i>. Livionia Print: Cappelen Damm Høyskoleforlaget • Bøe, J. B. & Knutsen, K. (2012): <i>Innføring i historiebruk</i>. Livionia Print: Cappelen Damm Høyskoleforlaget • Eliasson, P. m.fl. (red.) (2012): <i>Historiedidaktik i Norden 9 bd. 1 og 2</i>. Malmö Högskola og Högskolan Halmstad. • Ercikan K. & Seixas P. (2015). <i>New Directions in assessing Historical Thinking</i>. New York and London: Routledge • Færk, W. & Petersen J. H. (2013). <i>Historie i brug – fra historieskabt til historieskabende</i>. Balto: Frydenlund. • Grevy, C. m.fl. (Red.). (2016). <i>Der er liv i historie – at tage udgangspunkt i livsverden, når der undervises i historie i folkeskolen</i>. Pendulum. • Haas, C. (2011). Folkeskolens historieundervisning – national og/eller flerkulturel historiepolitik. I: <i>Slagmark – Tidsskrift for idehistorie</i> • Haas, C. (2014): <i>Staten, eliten og "os"</i>. Aarhus Universitetsforlag. • Iversen, Kristian og Pedersen, Ulla Nederggard (2014): <i>Danmarkshistorie – mellem erindring og glemsel</i>. Columbus • Jensen, B. E. (1994). <i>Historiedidaktiske sonderinger</i>. DLH • Jensen, B. E (2003). <i>Historie – livsverden og fag</i>. Gylling: Gyldendal • Jensen, B. E. (2000). Historiebevidsthed og historie – hvad er det? I. Brinckmann, H. & Rasmussen L. (red.). <i>Historieskabte såvel som historieskabende. 7 historiedidaktiske essays</i>. Dafolo, 2000, s. 5 – 18 • Jensen, B. E. (2006). Historiebrugsdidaktik – om at etablere en ny slags historiedidaktik. I: Ongstad S. (red.): <i>Fag og didaktik i lærerutdanning. Kunnskap i grenseland</i>. Universitetsforlaget, 2006, s. 85 – 97 • Jensen, B. E. (2009). Kampen om historiens vingesus. I: <i>Asteriks nr. 45</i>. Danmarks Pædagogiske Universitet, marts-april 2009 • Jensen, B.E. (2010): <i>Hvad er historie?</i> Akademisk forlag • Jensen, B.E. (2017): <i>Historiebevidsthed/fortidsbrug – teori og empiri</i>. Historia • Kruse, Tove et al. (2015): <i>Fortider tur/retur</i>. Samfundslitteratur • Körber, A. (2015). <i>Historical consciousness, historical competencies – and beyond? Some conceptual development within German history didactics</i>. Deutsches Institut für Internationale Pädagogisches Forschung. (http://www.pedocs.de/volltexte/2015/10811/pdf/Koerber_2015_Development_German_History_Didactics.pdf) • Levesque, S. (2008). <i>Thinking Historically: Educating Students for the 21st Century</i>. Canada: University of Toronto Press Incorporated • Nielsen, N. K. (2010). <i>Historiens forvandlinger. Historiebrug fra monumenter til oplevelsesøkonomi</i>. Aarhus Universitetsforlag • Warring, A. (2011) Erindring og historiebrug – introduktion til et forskningsfelt. I: <i>Temp – tidsskrift for historie</i>. <p>Hjemmesiden: http://bernardericjensen.dk/ Hjemmesiden: http://historielab.dk/</p>
--------	---	--

<p>Historiedidaktiske undersøgelser og teorier</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Knudsen H. E & Poulsen, J. Aa. (2015). <i>Historiefaget i fokus – dokumentationsindsatsen</i>. Vejle: HistorieLab - Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling. (http://historielab.dk/projekter/historiefaget-i-folkeskolen-dokumentationsindsatsen/rapporter) • Ammert, N. (2014). <i>Historia som kunskap. Innehåll, mening och värden i möten med historia</i>. Lund: Nordic Academic Press • Binderup T. & Troelsen B. (Red.). (2012) <i>Historiepædagogik</i>. Aarhus: KvaN • Christiansen R. & Knudsen H. E. (2015). <i>Fagdidaktik i historie</i>. Litauen: Frydenlund • Ercikan K. & Seixas P. (2015). <i>New Directions in assessing Historical Thinking</i>. New York and London: Routledge • Haas, C. & Nielsen, C. T. (2012). Historiebevidsthed og/eller kanoniseret fagstyring – set fra historielærernes perspektiv. <i>Historie og samfundsfag</i> nr. 4 • Haas, C. & Nielsen, C. T. (2012). Historieundersøgelsen – mellem statsstyring og lærerperspektiv. <i>Historie og samfundsfag</i> nr. 3 • Jensen, Bernard Eric (2003): <i>Historie – livsverden og fag</i>. Gyldendal. • Kvande, L. & Naastad, N. E. (2013). <i>Hva skal vi med historie? - historiedidaktikk i teori og praksis</i>. Oslo: Universitetsforlaget. • Levstik, L.S. & Barton, K.C. (2008). <i>Researching history education : theory, method, and context</i>. New York and London: Routledge • Lund, E. (2016). <i>Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere</i>. 5. udgave. Universitetsforlaget • Nielsen, V. O. (1998). <i>Ungdom og historie i Danmark</i>. Institut for Humanistiske Fag. DLH. • Pietras, J. & Poulsen, J. Aa (2016). <i>Historiedidaktik - mellem teori til praksis</i>. Viborg: Gyldendal. • Poulsen, J.Aa. & Petersen N. (Red.). (2015). <i>Forenklede Fælles Mål i historie – en håndsrækning</i>. Vejle: HistorieLab. • Poulsen, M. (1999): <i>Historiebevidstheder – elever i 1990'ernes folkeskole og gymnasium</i>. Roskilde Universitetsforlag • Rambøll (2015). <i>Undersøgelse af historielæreres opfattelse af historiefaget og dets læremidler samt Forenklede Fælles Mål</i>. HistorieLab - Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling. • Rambøll (2015). <i>Undersøgelse af årsager til lav kompetencedækning i historie</i>. HistorieLab - Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling. • Hjemmesiden: http://historielab.dk/
<p>Fagfaglig litteratur</p>	<p>Litteratur til danmarks- og verdenshistorie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adriansen, I, (2011). <i>Erindringssteder i Danmark. Monumenter, mindesmærker og mødesteder</i>. Museum Tusulanum • Adriansen, I. (2003). <i>Nationale symboler i det danske Rige</i>. Bind 1 og 2. Museum Tusulanum • Appel, C. & Coninck-Smith, N. (red.) (2013). <i>Da læreren holdt skole. Tiden før 1780</i>. Aarhus Universitetsforlag

		<ul style="list-style-type: none"> • Appel, C. & Coninck-Smith, N. (red.) (2013). <i>Da skolen tog form 1780 - 1850</i>. Aarhus Universitetsforlag • Blom, M. (2013). <i>Vinkler på vikingetiden</i>. Nationalmuseet & Skoletjenesten • Bregnsbo, M. & Jensen K. V. (2004). <i>Det danske imperium. Storhed og fald</i>. Aschehoug Egmont • Busck, S. & Poulsen, H. (red.) (2002). <i>Danmarks historie i grundtræk</i>. Aarhus Universitetsforlag • Christensen, E. S. m.fl. (red.) (2009). <i>Nordjylland under englandskrigen 1807 – 1814</i>. Aalborg Universitetsforlag • Feldbæk, O. (2007). <i>Gyldendals bog om Danmarks historie</i>. Gyldendal • Fenger-Grøndahl, M. (red.) (2011). <i>11. september. Verdens tilstand ti år efter</i>. Aarhus Universitetsforlag • Frandsen, K-E. (1996). <i>Kongens og Folkets København gennem 800 år</i>. Skipperhoved • Glenthøj, R. (2012). <i>Skilsmissen. Dansk og norsk identitet før og efter 1814</i>. Syddansk Universitetsforlag • Grinder-Hansen, K. (2013). <i>Den gode, den onde og den engagerede. 1000 år med den danske lærer</i>. Muusmann Forlag • Høiris, O. & Ingesman, P. (red.) (2010). <i>Middelalderens verden</i>. Aarhus universitetsforlag • Høiris, O. & Poulsen, B. (red.) (2011). <i>Antikkens verden</i>. Aarhus Universitetsforlag. • Høiris, O. & Poulsen, B. (red.) (2013). <i>Renæssancens verden</i>. Aarhus Universitetsforlag. • Jensen, J. (2013). <i>Danmarks Oldtid. Fra stenalder til vikingetid</i>. Ednas Print: Gyldendal. • Kirchhoff, H., Trommer, Aa. & Poulsen, H. (2005). <i>Den 2. Verdenskrig 1939 – 1945</i>. Gyldendal. • Ledet, T. & Høiris, O. (red.) (2008). <i>Modernitetens verden</i>. Aarhus Universitetsforlag. • Ledet, T. & Høiris, O. (red.) (2008). <i>Romantikkens verden</i>. Aarhus Universitetsforlag. • Ledet, T. & Høiris, O. (red.) (2013). <i>Oplysningens verden</i>. Aarhus Universitetsforlag • Lenz, C. & Nielsen T. R. (2011). <i>Fortiden i Nåtiden. Nye veier i formidlingen av andre verdenskrigs historie</i>. Universitetsforlaget • Nielsen, V. O. (2010). <i>Samfund, skole og historieundervisning 1770'erne – 1970'erne</i>. Billesø og Baltzer • Sørensen, L. H. (2014). <i>En europæisk Danmarkshistorie fra oldtiden til i dag</i>. Gyldendal • Sørensen, N. A. (2008). <i>Den store krig. Europæernes første verdenskrig</i>. Gads Forlag • Østergaard, U. (2007). <i>Nationalisme i Danmarks historie fra gravhøj til globalisering</i>. Samvirke bøger.
--	--	---

Litteratur om tværgående indsatsområder med relevans for faget/fagområdet:

It og medier	<ul style="list-style-type: none"> • Gynther, C. et al. <i>It i alle fag</i>. Dafolo • Haydn, T. (Ed.). (2013). <i>Using New Technologies to enhance Teaching and Learning in History</i>. London and New York: Routledge • Hemmersam, K. J. & Nielsen, C. T.(2009). Historiefortælling på film og i tv. <i>Historiedidaktik</i>. Columbus. • Lopdrup, H. (2000). <i>Billeder som mytedanner</i>. Noter. • Lund, E. (2009). Å være digital i historie. I: Otnes, H. (red.): <i>Å være digital i alle fag</i>. Oslo: Universitetsforlag. • Nielsen, A.P. (2015). It og medier. I: Poulsen, J.Aa. & Petersen N. (Red.). (2015). <i>Forenklede Fælles Mål i historie – en håndsrækning</i>. Vejle: HistorieLab, s. 93-100 • Nygren, T. Digitala primärkällor i historieundervisningen (http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A773425&dsid=-8604) • Poulsen, J. Aa. (2006): Spillefilm i historieundervisningen. I: Tørring: <i>Narratio</i>.
	<ul style="list-style-type: none"> • Aaby, H. (2015). Om innovation og entreprenørskab i historieundervisningen. I: Poulsen, J.Aa. & Petersen N. (Red.). (2015). <i>Forenklede Fælles Mål i historie – en håndsrækning</i>. Vejle: HistorieLab
Faglig læsning (sproglig udvikling)	<ul style="list-style-type: none"> • Downey, M. T. & Long, K. A. (2016). <i>Teaching for Historical Literacy. Building Knowledge in the History Classroom</i>. New York and London: Routledge • Henriksen, M. & Holm, M. (2013). <i>Faglig læsning på mellemtrinet</i>. København: Gyldendal. • Holm, M (2015). Historie og sproglig udvikling. I: Poulsen, J. Aa. & Petersen N. (Red.). (2015). <i>Forenklede Fælles Mål i historie – en håndsrækning</i>. Vejle: HistorieLab
Inklusion og differentieret undervisning	<ul style="list-style-type: none"> • Tekst

Øvrige vidensressourcer

(her angives øvrige vidensressourcer, som kan understøtte den løbende studieproces – videntcentre, relevante tidsskrifter, webantologier etc)

HistorieLab – Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling (<http://historielab.dk>)
Teaching History (<https://www.history.org.uk>)
Historie – livsverden og fag (Bernard Eric Jensens webside) (<http://bernardericjensen.dk/>)
Hjemmesiden: <http://teachinghistory.org/historical-thinking-intro>

